

א) וקדושו יע: ושי"ן
ב) לעיל נ"א. כחכות נו.
קדושו יע: ב"ב קט:
ג) גיטין פ"ד, א' וני
מוספות כחכות נו. ס"ה
ה) זו השניו על פשי"י
דהל"א, ד) וני מוס' לעיל
נת. ד"ה אמר ר"י וכן
הנל"א"ש אימ"א שומר חנם
וכן כה"ג"ה שם דדוקא
בש"ס שיק' כה"ה הנל"א
כ"ו, ה) וני טו. ושי"ן,
ו) גיטין פ"ד, ז' וני
מוספות גיטין פ"ד. ד"ה על
מת' א) וני טו. ושי"ן,
ט) וני טו. ושי"ן, ב) וני טו.

גליון הש"ס

גמ' וכתבה ש"ש. במוס'
לעיל נ"ה. ד"ה אר"י ה"ה
לס' הגרסא פ"ה א"ה
וכן ה"ה כה"ה פ"ה א"ה
כ"ה. ונגרסא פ"ה ש"ש י"ל
לדכונתא נקט הכי אף ד"ל
דלא מוס' דנפק ק"ל
עבד מ"ש כה"ה אר"י:
שם בה"ה הנ"ה. ע"ן
לעיל דף ג"ה. מוס' ד"ה
אר"י:

מוסף רש"י

על מנת שאין לך עליו
שאר. מוזן רעובת.
תשמע, הרי זו מקודשת
ותנאו בטל דל"ן אר"י
מתנה על מה שכתוב בתורה
והי קדושו המעשה מעשה
והתנאי כמזן דלימיה,
דמעשה בלא תנאי דמי
(רש"י ב"ב פ"ב ע"ב). בדבר
שבמזון. שאר וסות
(כחכות נו) דליתן לתנאי
מה שכתוב בתורה דל"ן אישות לחל"אין
וכי תפוס קדושו לגמרי תפוס והוה
מתנה על מה שכתוב בתורה:
בדברים. בתמיה: זו דברי ר' יהודה
בן סימא. דקתני דאפשר לקיימי ה"ה
אי אפשר לקיימי תנאו בטל: דמפליגה
בדברים. שאין בלבו לשום תנאי אלא
להקניטה בעלמא מרחקה ודוחה
אותה בדברים: מסני' נמי דיקא.
דקמתא לן כרבי יהודה בן סימא:
(ד').

הדרן עלך השוכר את הפועלים

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא צד.

עין משפט
נר מצוה

ק"ה א מ"י פ"ג מהל'
שכירות הל' ה סמג
עשין פט טושי"ע ח"מ ס'
ג"כ סעף ז:
ק"ה ב מ"י פ"ב שם הל'
ט סמג עשין שם
טושי"ע ח"מ ס' ל"ה סעף
ז:
ק"ב ג מ"י שם סמג שם
טושי"ע ח"מ ס' שה
סעף ד:
ק"ב ד מ"י פ"ו מה'
אישות הל' ט
ופ"ב הל' א סמג עשין סמ'
טושי"ע אר"י ס' ל"ה סעף
ה כה"ג:
ק"ב ה ו' ס' שם פ"י
הל' ב טושי"ע שם
סעף ב:
ק"ב ז מ"י שם הל' ט
ופ"ב הל' א סמג עשין
הל' ב טושי"ע שם
סעף ה:
ק"ב ח ט מ"י פ"ב
מהל' שכירות הל'
ט סמג עשין פט טושי"ע
ח"מ ס' ל"ה סעף ח:
ק"ב י מ"י פ"ו מהל'
אישות הל' א סמג
עשין סמ טושי"ע אר"י ס'
ל"ה סעף ז ו' קמג סעף
ז:
א ב מ"י פ"א מהל'
שכירות הל' ג ופ"ב
מהל' שאלה ופקדון הל' א
סמג עשין פט טושי"ע ח"מ
ס' שמו סעף א:
ב ל מ"י פ"א שם ופ"ב
שם טור ושי"ע שם
סעף ב:

תורה אור השלם
1 אם בעליו עמו לא
ישלם אם שוכר הוא ב"א
בשכרה: שמות כב יד

אימא סיפא כל תנאי שיש מעשה בתחילתו תנאו במל' אתאן
ל"ר מאיר. הכל משמע דלא כפי' הקונטרס דפי' בסוף
פרק מי שאלחו (גיטין דף ע"ה. ד"ה משום) דלפילו רבנן דרבי מאיר
מודו דבעינן תנאי קודם למעשה גבי הא דקאמר אלא אמר רבא
משום דהוי מעשה קודם לתנאי:
אמר רב נחמן בר יצחק מתני'
נמי דיקא ב'ו. ול"ת תנאי
קמ"ל רב נחמן הא רב א' אמר לעיל
זו דברי ר' יהודה בן סימא ועוד מה
שיך דיקא מה שהו"א כה"ה ואיכא
למימר דלא שמיע ליה דרב ושיך נמי
דיקא כיון שאינו צפויש בשמנה אכל
קשה דהוה ליה למימני כל שאי אפשר
לו לקיים תנאו בטל כי איך דרישא
ונראה לומר (עוד) דרב נחמן הוה
ידע להא דרב ומפרש מנליה לרב
דמתנימין כוותיה דהא איכא למימר
דלמי ככולי עלמא וקאי ארישא
דקתני דכל המתנה על מה שכתוב
בתורה תנאו בטל ויהי' טעמא משום
דכל תנאי שאפשר לקיימו בסופו
דוקא הוי תנאי קיים אכל מתנה על
מה שכתוב בתורה שאי אפשר לו
לקיימו תנאו בטל והתנה עליו
מתחילתו נמי קאי ארישא דקתני
וכל שיש בו מעשה מתחילתו תנאו
בטל דוקא התנה עליו מתחילתו
תנאו קיים שהתנאי קודם למעשה
ודייק דלמיא כרבי יהודה בן סימא
מדקתני כל דאי סימא דרישא הוה
לא הוה ליה למימני כל אלא ואס
אפשר לקיימו בסופו והתנה עליו
מתחילתו תנאו קיים אלא ודאי סיפא
מילתא צפוי נפשיה הוה ושום חידוש
אתא לאשמועינן אס כן ודאי אתא
למדיק אפשר אין לא אפשר לא
ופי' רבינו שמואל אין נראה לר"י
כלל לך לא כתבתיו:

כך וכך גברי איכא בהדן כך וכך כלבי איכא
בהדן כך וכך זוקתא פסיקא לן ואזל ושקל
מיניה מאי א"ל "הרי הולכין למקום גרודי חיה
ולסטים: מתני' ב'מתנה שומר חנם להיות
פטור משבועה והשואל להיות פטור מלשלם
ב'נושא שכר והשוכר להיות פטורין משבועה
ומלשלם (ב'דבר צד) היינו תנאי
תנאו במל' וכול תנאי שיש מעשה בתחילתו
תנאו במל' וכול שאפשר לו לקיימו בסופו
והתנה עמו מתחילתו תנאו קיים: גמ' אמאי
מתנה על מה שכתוב בתורה הוא וכל המתנה
על מה שכתוב בתורה תנאו במל' הא מני ר'
יהודה היא דאמר בדבר שבמזון תנאו קיים
ד'תנאי האומר לאשה הרי את מקודשת לי
על מנת שאין לך עלי שאר כסות ועונה
הרי זו מקודשת ותנאו במל' דברי ר"מ רבי
יהודה אומר בדבר שבמזון תנאו קיים ומי
מצית מוקמת לה כר' יהודה אימא סיפא כל
המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו במל'
אתאן לר"מ הא לא קשיא לעולם ר' יהודה
היא וסיפא בדבר שאינו של מזון אימא סיפא
כל תנאי שיש בו מעשה בתחילתו תנאו במל'
מאן שמעת ליה דאית ליה הא סברא ר"מ
דתנאי אבא חלפתא איש כפר חנניא אמר
משום ר"מ תנאי קודם למעשה הרי זה תנאי
מעשה קודם לתנאי אינו תנאי אלא כולה
ר"מ היא ושאי הכא ד'דמעיקרא לא שעבד
נפשיה תנא "ומתנה (ז' שומר שכר להיות
כשואל במאי בדברים אמר שמואל (ב'שקנו
מידו ור' יוחנן אמר אפילו תימא "בשלא קנו
מידו "בההיא הנאה דקא נפיק ליה קלא
דאיניש מהימנא הוא גמיר ומשעבד נפשיה:
וכל שאפשר לו לקיימו בסופו וכו': אמר רב
טבלא אמר רב זו דברי רבי יהודה בן תימא
אבל חכמים אומרים אע"פ שאי אפשר לו
לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו תנאו
קיים ד'דתנאי הרי זה גיטך ע"מ שתעלי לרקיע
על מנת שתרדי לתהום על מנת שתבליע
קנה של מאה אמה על מנת שתעברי את
הים הגדול ברגליך "נתקיים התנאי הרי זה
גט לא נתקיים התנאי אינו גט רבי יהודה בן
תימא אומר כזה גט כלל א"ר יהודה בן תימא
כל שאי אפשר לו לקיימו בסופו והתנה
עליו מתחילתו אינו אלא כמפליגה וכשר אמר
רב נחמן אמר רב הלכה כרבי יהודה בן
תימא אמר רב נחמן בר יצחק מתני' נמי
דיקא דקתני כל שאפשר לו לקיימו בסופו
והתנה עליו מתחילתו תנאו קיים הא אי אפשר לו לקיימו תנאו במל' אתאן

הדרן עלך השוכר את הפועלים

השואל את הפרה:
(שי"ן ע"ב) פרה כמשיכה ובעלים
באמירה. הק'
ר"צ"ס דאמר לקמן בפירקין (דף ק"א).
שתלא טבחא ואומנא וספר מתא כולהו
בעידן בעידימיהו כשאלה צבעלים דמו
משמע דשלא בעידן בעידימיהו לא הוי
שאלה צבעלים וי"ל דלאו דוקא
בעידן בעידימיהו אלא בשעת הליכתן
או אפילו מומנים עממן לילך ולעשות
חשוב בעידן בעידימיהו אכל ודאי
משעת אמירה של קודם פסק מלאכה
לא חשוב שאלה צבעלים כדלמרינן
בס"פ האומנין (לעיל דף ק"א). לסקו
איגלאי מילתא דהיא שעתא שכרא
הוי שמי ולא הוי פשיעה צבעלים:
מן

הדרן עלך השוכר את הפועלים

השואל. ה"ג השואל אם הפרה
ושאל צעליה עמה או
שכר צעליה עמה. לא גרסינן שכירות
בכולה מתנימין גבי פרה אלא גבי
צעלים דאשמינן היכא דפרה שאלה
כל היכא דהו צעלים עמו במלאכתו
בין בשאלת גופו ובין שנשכר אללו
קרינא ביה אס צעליו עמו(ח) אכל צפרה
שכורה לא אשמינן מתנימין דפטור
צבעלים אכל מצרייתא(ט) שמעינן לה:
אכל

והתנה עליו מתחילתו תנאו קיים הא אי אפשר לו לקיימו תנאו במל' אתאן

הדרן עלך השוכר את הפועלים

השואל את הפרה יושאל בעליה עמה או שכר בעליה עמה לשאל הבעלים או שכרן ואחר כך שאל את הפרה ומתה פטור שנאמר יאם בעליו עמו לא ישלם